

הדלקת נרות: 18:44

צאת שבת: 19:56

מוצ"ש לר"ת: 20:49

הזמנים לפי אופק ירושלים

אבות
פרק ב'

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קוואס שליט"א

ביחד

התמקדות בבעיה

עלינו להתרכז בנושא ולא לנתח את האישיות או את האופי של השני. הרבה פעמים קורה שאנו מתחילים לדבר על דבר שמציק לנו ואחרי מספר משפטים אנו עוזבים את הנושא המדובר ועוברים להטחת האשמות עד כדי צעקות, והמטרה לא הושגה.

צביקה ישב בסלון ולגם מכוס הקפה שבידו. כשסיים הוא הניח את הכוס על שולחן הסלון והתחיל לנמנם. אשתו הגיעה, התיישבה מולו, ושאלה: סיימת לשתות, למה אתה לא מניח את הכוס בכיור?

מה הבעיה? הוא שאל, מפריע לך, תיקחי את זה את.

לשמע הדברים היא אמרה: אתה יודע שאתה עצלן...

אני עצלן? את עצלנית... בעצם את דומה לאמא שלך...

אמא שלי? היא אמרה, ומה עם אמא שלך?... והכוס נשארה על השולחן.

לא צריך דמיון גדול כדי להבין להיכן השיחה תגיע.

קוראים יקרים, מה קרה כאן? הם התחילו לדבר על כוס הקפה הריק, וסיימו בטיפול באופי ובמשפחות, עם הרבה לשון הרע ומרירות.

כדי שדברים כאלו לא יקרו, עלינו להתמקד בבעיה בלבד, ולא באופי או בכל הדברים שמסביב. התחלנו בכוס קפה? נמשיך לדבר עליו אבל לא נילחם עליו.

נחזור לסלון ונלמד איך אפשר לתקשר אחרת. צביקה ישב בסלון ולגם מכוס הקפה שבידו.

כשסיים הוא הניח את הכוס על שולחן הסלון והתחיל לנמנם. אשתו הגיעה, התיישבה מולו, ושאלה: סיימת לשתות, למה אתה לא מניח את הכוס בכיור?

והוא ענה: עוד מעט אעשה זאת, אני קצת עייף. גם אני מאד עייפה, היא אמרה.

אם כך, הוא אמר, יעשה לך טוב אם אני אקח את הכוס עכשיו או שזה יכול לחכות קצת?

היא סימנה לו שעכשיו זה הזמן. הוא הבין את הרמז ואמר לה: אז אקח את הכוס לכיור עכשיו.

צביקה קם לקח את הכוס, והניח אותה בכיור. איזה יופי של זוגיות. הם התמקדו בבעיה ולא תקפו אחד את השני, והכל בא על מקומו בשלום.

(מתוך הספר 'ביחד')

פרשת השבוע

דרך ארץ קדמה לתורה

בחודש אייר ספירת העומר בעיצומה. בימים אלו אנחנו מתכוננים לשבועות חג מתן תורה.

כדי לקבל את התורה צריכים להיות בבחינת כלי. ללא כלי מתאים לא ניתן להכיל את התורה. השם של הכלי הזה הוא 'דרך ארץ'.

אמרו חז"ל: 'דר ארץ קדמה לתורה'. כלומר, כדי לקבל משהו רוחני חייבים לעשות הכנה נפשית בדרך של תיקון המידות.

נשים לב שכל חומש בראשית עוסק בדרך ארץ. אדם וחווה, קין והבל, דור המבול ודור הפלגה, האבות הקדושים, לידת השבטים ומכירת יוסף.

כל המעשים האלו יש בהם לימוד של תיקון המידות. כלומר, מה צריך לעשות ומה כדאי לא לעשות.

מיד אחרי חומש בראשית מופיע חומש שמות דהיינו יציאת מצרים וקבלת התורה – מעמד הר סיני. הרי לפנינו שדרך ארץ קדמה לתורה.

אם כן, במה עלינו להתמקד בימים אלו שהם גם הכנה לתורה וגם ימי אבל על מות תלמידי רבי עקיבא? הגמרא מספרת לנו ש 24,000 תלמידים היו לרבי עקיבא וכולם נפטרו בפרק אחד בין פסח לעצרת, על שלא נהגו כבוד זה בזה.

הכבוד ההדדי שלהם היה חסר לפי מעלתם. אם כן עלינו להתמקד בימים אלו בתיקון הכבוד ההדדי.

לצערנו הרב, בדורנו הכבוד ההדדי נפרץ לא רק ברחוב, אלא גם בתוך המשפחה במשולש אבא אמא ילד. את פרטי הכבוד ההדדי כבר כתב הרמב"ם בסוף פרק טו' מהלכות אישות: 'וכן ציוו חכמים שיהא אדם מכבד את אשתו יותר מגופו ואוהבה כגופו'.

אדם חייב בכבוד אשתו יותר מגופו. כלומר, לתת לה תמיד את החלק היותר טוב, את האוכל הכי טעים, ואת הבגד היותר מהודר.

וכל כך למה? מפני שכאשר אשה נפגעת או נעלבת זה ברמות הרבה יותר גבוהות מהאיש. האיש נפגע בדרך כלל דרך השכל ומיד שוכח. האשה נפגעת דרך הרגש, וקשה לה למחול.

לכן האיש מצווה להתנהג עמה יותר בכבוד, ולהתחשב ברגשות הזאת. 'וכן יאהב אותה כגופו'. כלומר, מה ששנוי עליך אל תעשה לאשתך! אתה לא אוהב שמבהילים אותך ומצערים אותך? אל תבהיל אותה ואחר כך תאמר לה: 'רק צחקתי, אסור לצחוק איתך??'

לעומת זאת כתב הרמב"ם 'וכן ציוו על האשה שתהא מכבדת את בעלה ביותר מדאי... ויהא בעיניה כמו שר או מלך... מרחקת כל מה שישנא...'

כאן האיר הרמב"ם את המילה כבוד בכמה זרקורים כדי לא לפגוע באגו שלו ולהנהיג את הבית לחוף מבטחים.

נסיים בדברי רבי עקיבא רבם של אותם תלמידים: ואהבת לרעך כמוך – זה כלל גדול בתורה.

שבת שלום
אבנר קוואס

רב זקן הגיע לדרוש דרשה בבית הכנסת. בא הרב, נעמד מול הקהל ו... שתק. הקהל חיכה, אך לשווא. הרב פשוט דומם. אחד הנוכחים שאל: "כבוד הרב, מדוע אינך דורש?" הרב קרא לו ולחש באוזנו ששכח את השיניים שלו בבית. מיד רצו עוזריו לבית של הרב, והביאו לו את השיניים. הרב התחיל לדרוש, ולדרוש... המשיך לדרוש ולא סיים. חלפו שעות, הקהל התעייף ורצה כבר ללכת, והרב המשיך לדבר. הגבאי שאל את הרב: "כבודו, מדוע אתה מדבר היום כל כך הרבה?" הרב: "אני לא יכול להפסיק, הבאתם לי את השיניים של אשתי!"

ביתח

סוגי עונשים

שימו לב הורים יקרים, שכאשר אנחנו מענישים את הילדים צריך לתת עונש שאנחנו יכולים לעמוד בו. עקיבא שיחק בבית בכדור, למרות ההתראות של אמו. לבסוף הוא שבר את האגרסל. אמרה לו אמו בחמת זעם: אתה לא תבוא איתנו מחר לחתונה של אחותי! כשהיא אמרה זאת היא ידעה שזה לא יתקיים כי כל המשפחה חייבת להגיע. שאל אותה עקיבא: מה, את תביאי בייביסיטר? כן, אמרה אמו. כמה תשלמי לה? הוא שאל. זה לא עניינך. היא ענתה. הילד הצליח להעלות את אמו על 'עץ גבוה' שקשה לרדת ממנו. למחרת, כל בני המשפחה הגיעו מוקדם הביתה להתארגן לקראת החתונה. אף אחד לא עצר את עקיבא מלהתקלח וללבוש בגדים חגיגיים. גם כשהמשפחה ירדה לרכב אף אחד לא עצר אותו ביציאה מהבית. כשכולם היו ברכב ואבא התחיל לנסוע קם עקיבא מהמושב האחורי ואמר לאמא: את רואה שלקחת אותי?... הרי לפנינו הטלת עונש ללא שיקול דעת שגרם בסופו של דבר להחלשת האמא והמילה שלה בעיני הילד. במקרה כזה, אם אמרנו לו שמשאירים אותו, אז אין לנו ברירה אלא להזמין בייביסיטר ולקיים את העונש. או לחילופין, להמיר לו את העונש בדבר אחר כמו שנלמד בהמשך.

למדנו שדרך העונש מלמדים את הילד לדעת מה יותר חשוב ועל מה לשים את הדגש. נוסיף ונאמר שגם שסוג העונש מלמד על חשיבות הדברים. לדוגמא, אם סוג העונש יהיה שלילת ממתקים, כסף, או דברים חומריים אחרים, הילד יבין שהחומר חשוב. לעומת זאת אם נעניש עונשים רוחניים נעביר דרכם מסר סמוי שהרוחניות עיקר.

עונש רוחני - לדוגמא, הילד או הילדה התפרעו בבית והשחיתו חפצים. אפשר לומר להם: רציתי לקחת אתכם לקניות בסופר אבל אחרי ההתנהגות שלכם אתם נשארים בבית. נכון הדבר שקניות הוא ענין חומרי אבל עצם החוויה של הקניה היא דבר רוחני (תשאלו את הנשים). לחילופין, אפשר לומר להם: מחר יש ברית מילה לאחיין. חשבתי לשחרר אתכם מוקדם מהלימודים, אבל אחרי ההתנהגות הזאת אתם נשארים ללמוד כרגיל. להפסיד כזה אירוע, זה עונש רוחני. בדומה לזה אפשר להעניש אותם ולא לקחת אותם למסיבה משפחתית או לחתונה.

סיפור לשבת

הרב יצחק אבוחצירא - ה"בבא חאקי" זצ"ל

עוד בהיותו רבה של העיר רמלה היה מכתת את רגליו מעיר לעיר וממושב למושב, כדי לעורר ולחזק את אחינו בני ישראל שבכל אתר ואתר בקיום התורה והמצוות.

באחד מביקוריו ביישוב מסוים, שבו הרצה את דבריו במתק שפתיים נפלא ניגשו אליו לאחר דרשתו בני היישוב, וצרתם בפיהם: "רבינו! יש פה תרנגול משונה שלא מפסיק לקרקר, מטריד הוא אותנו מאד ונודדת שנתינו בלילות".

מיד ענה להם ואמר: "יש פה ילד שהוריו עדיין לא מלו אותו". הביטו האנשים זה בזה בתמהון ואמרו: "לא ידוע לנו על ילד כזה" - "הזדרזו לברר", ענה להם הצדיק, "ובעז"ה תמצאו". לאחר כמחצית השעה חזרו האנשים ואמרו: "כן רבינו. מצאנו והבאנו עימנו את הורי הילד".

כשעמד אביו של הילד בפני רבינו פרץ הוא בבכי ואמר: "רבי! מעולם לא חשבתי, שלא למול את בני, אך מה אעשה, ולא הייתה בידי יכולת כספית לערוך את סעודת ה'ברית-מילה' והחלטנו לדחותה, כדי שאף אנו נעשה סעודה כמו כל חברנו, אך לצערנו, הרב מצבנו הכספי לא השתפר, וכבר עברו חמש שנים - ועדיין לא מלנו את בנו!".

מיד ציווה הרב להכין סעודה מפוארת לכבוד המצווה, וערכו הם וקיימו את מצוות 'ברית-מילה' בו ביום. עם קיום מצוות 'ברית-מילה' בילד זה, הפסיק אותו תרנגול את קרקוריו הקולניים. וכששאלו את באבא חאקי: "מניין? איך ידעת, שיש כאן ילד לא מהול?".

ענה הוא להם בענוות חן: "אין דבר שלא כתוב בתורתנו הקדושה, וצריכים אנחנו רק להתקדש ולהיטהר, וכל צפונותיה ייחשפו בפנינו".

מעשה בזוג, שהיו נשואים 51 שנה ולא זכו פרי בטן. כששמעו הם על האותות ומופתים, שמתרחשים בעיר רמלה בכוחו של פועל הישועות "באבא חאקי" הזדרזו ובאו לביתו, ובדמעות שליש שפכו את בקשתם בפני רבינו.

"הסירו כל דאגה מליבכם" אמר להם הרב, "בעזרת ה' יתברך תוך שנה תזכו לזרע קודש בר קיימא, אך בקשה אחת לי אליכם, מיד כשיולד הילד, הביאוהו נא אליי כדי שאברכנו".

עוד באותה שנה זכו הם לבן בכור, ומשמחתם והתרגשותם הגדולה שכחו את בקשתו של הרב. כשגדל הילד, התברר, שאינו יכול ללכת ברגליו. והם הצטערו עד מאד. הם דרשו ברופאים, אולם כל ניסיונותיהם עלו בתוהו.

או אז נזכר לפתע האבא ואמר לאשתו: "הרי בזכות ה'באבא חאקי" זכינו בזכותו לבן זה, מדוע לא נלך אליו ונבקש ברכה לבריאותו של בנו?". וממחשבה למעשה, יצאו הם מיד לדרכם, כשפניהם מועדות לעיר רמלה.

כשהגיעו לביתו של הרב, נכנס האבא עם בנו בידו ואמר ליבאבא חאקי: "רבי קדוש! הנה ילד זה, זכיתי ונולד הוא בזכות ברכתך, אך עתה ראה איזה שבר עצום, בנו זה משותק הוא ברגליו, ואינו יכול ללכת כלל" - "והלא אמרתי לכם, שמיד עם היוולדו הביאוהו אליי, כדי שאברכהו?" אמר להם הרב.

נזכרו הזוג בבקשתו של רבינו ומיד ביקשו את סליחתו והסבירו, שמהתרגשותם הגדולה שכחו הם את בקשתו. "לא נורא" אמר להם הצדיק. "הושיבוהו בבקשה על ברכיי", ומיד כשישב הילד על ברכיו של רבנו, לקח הוא מים ומרח את רגליו של הילד. מיותר לציין, שלאחר שהורידו הרב מברכיו, הלך הילד כאחד האדם.

(עין חמד)

סדנת זוגיות

עם הרב אבנר קוואס שליט"א

הסדנה תתקיים בימי שלישי, בשעה 21:00
במינהל קהילתי 'מעלה רמות' שדרות גולדה מאיר, ירושלים
בתאריכים:

ח אייר	טו אייר	כב אייר	כט אייר
6/5	13/5	20/5	27/5

לפרטים נוספים *9421

